

De navelstreng van het museum

Vertrekkend sectorhoofd Bert Kruissink over Ontsluiting en Beveiliging

Het Zuiderzeemuseum is een complex museum als het gaat om bewaking en de toevoer van bezoekers. Twee locaties met zowel roerende als onroerende collectie, een Entrepaviljoen en een parkeerterrein op weer een andere plek buiten het centrum van Enkhuizen en een bezoekersstroom die grotendeels over het water gaat. Vele gespecialiseerde mensen houden zich hiermee bezig. Om de bezoekers van het Entrepaviljoen in het buitenmuseum te krijgen, varen er drie of vier boten die bemand worden door zowel schippers als matrozen. Een team van beveiligingsmensen zorgt ervoor dat het museum en de bezoekers dag en nacht bewaakt worden. De sector Ontsluiting en Beveiliging (O&B) kwam tot stand onder leiding van Bert Kruissink, die na 30 jaar afscheid neemt. Hij schetst een beeld van het reilen en zeilen van toen en nu.

De ervaringen van Bert met het museum gaan 47 jaar terug, toen zijn vader hier directeur was. Hij kwam echter pas jaren later in dienst: twee jaar nadat de nieuwe directeur, de heer Vroom, hem vroeg comptabele (boekhouder bij het Rijk) te worden. Omdat het buitenmuseum toen nog in opbouw was, waren er veel werkzaamheden die niet onder een bepaalde afdeling vielen. Daarom werd de afdeling Algemene Zaken in het leven geroepen. Hieronder vielen onder andere het huidige bedrijfsbureau, de suppoosten en de seizoenkrachten. Van echte bewaking was toen nog geen sprake. Voor de opening van het buitenmuseum was er slechts een conciërge. Na een aantal tegeldiefstallen kwam er echter 24-uurs bewaking, hoewel nog niet gediplomeerd. Pas jaren later - na de verzelfstandiging - viel het museum onder de Wet Weerkorpsen en moest er professionele beveiliging komen.

Beginjaren

Voor de opening in '83 is Bert bezig geweest met het verzinnen en uitvoeren van van alles en nog wat. Als comptabele ging hij zelfs mee met transporten van huisjes en oude boten. Zijn nautische ervaring, als stuurman bij de koopvaardij, werd toen ook al ingezet voor het ontsluitingsmodel. Hiervoor waren allerlei ideeën: van bussen tot een trammetje. Maar vervoer over water - nu de navelstreng van het museum - won het. Na een uitgebreide zoektocht naar bestaande boten, die allemaal niet geschikt bleken te zijn voor de specifieke functie van bezoekersvervoer, is in overleg met Bert besloten boten te laten bouwen. Eerst vier en later een vijfde, die Pampus gedoopt werd. Aanvankelijk werden de bezoekers ontvangen in tenten op het parkeerterrein. Hier waren onder andere horecafaciliteiten. De kassa-unit bevond zich op de steiger. Daar stapten mensen ook op de boot, die dan bij het sluisencomplex onder de brug door naar het buitenmuseum voer. Het was veel pionieren. Bert: "Ik liep met roosters onder mijn arm en dacht: hoe ga ik dat invullen? Toen het buitenmuseum nog niet open was, werd er gewerkt met een lange en een korte week voor de vaste suppoosten en zetten we, om het gat in het weekend op te vullen, hulp-suppoosten in. Dat waren oudere vrouwen die het 'wel gezellig' vonden in het week-



end in het museum te zijn. Met de opening van het buitenmuseum kon dit niet meer. Ik heb toen een totaal nieuw roostersysteem gemaakt. Het eerste jaar dat het buitenmuseum open was, hebben we heel veel bezoekers gehad. Het was zelfs zo druk dat er extra bootruimte ingehuurd moest worden. Met Pinksteren hebben we op één dag zo'n 7.000 bezoekers gehad. Ik kan je vertellen dat de wegen rond Enkhuizen dan aardig dichtslibben."

Toen en nu

Het team van suppoosten is in de loop der jaren compleet getransformeerd. Suppoosten in het buitenmuseum werden publieksmedewerkers en gingen over naar Museumdiensten. De suppoosten van het binnenmuseum en de portiers van het buitenmuseum behoren nu tot een professioneel beveiligingsapparaat, bestaande uit 17 mensen, dat met behulp van de nieuwste technieken de veiligheid waarborgt. Het aantal schippers en matrozen is daarentegen vrijwel onveranderd gebleven. Er wordt nog steeds dagelijks gevaren met drie of - tijdens drukke uren - vier boten. Bert kan met een gerust hart het museum verlaten: "Alles draait eigenlijk gewoon lekker." Hij heeft de scepter altijd gezwaaid op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen en eigenlijk had hij er de laatste tijd niet zoveel omkijken meer naar. "De collega's tikken elkaar - waar nodig - zelf wel op de vingers." Er komt geen nieuw sectorhoofd O&B. De ontsluitingskant van de sector past vanwege het contact met het publiek logisch binnen de sector Museumdiensten. Aangezien deze al erg groot is, wordt gekozen voor zelfsturende teams met externe coördinatie. De informatiemedewerkers van het Leshuis worden hiervoor ingeschakeld. De beveiligingskant wordt opgenomen in de sector Bedrijfsvoering, waar alle overige facilitaire diensten als boekhouding en personeelszaken ook onder vallen. De OR, alsmede de bewakers, schippers en matrozen hebben hiermee ingestemd. Er is afgesproken deze oplossing met directie en betrokken medewerkers aan het eind van het seizoen te evalueren. ■